

Finnmyrtorpet / ”Finnmyr Majas”

Finnhemmanet Finnmyrtorpet låg i Slättens by på Järna Finnmark, i närheten ligger Finnmyrmossen.

Lantmäteriets karta Slätten 20-JÄR-80 Storskifte 1849.

Litt A. Jan Christophersson f 1779 och hans son Skräddaren Jan Jansson f 1812.

När Petter Persson med familj kommer 1853 från Grythyttan bor de som inhysta hos nämndeman Jan Christophersson och hans hustru Stina Barbro Jansdotter f 1807 som ägde stora delar av Slätten (Putkola) och även områden med mindre slogar och åkrar där man kan anta att Petter Persson slog sig ner.

Nybyggaren **Per ”Petter” Persson** f 1811 i Linnerhöjden, d 1890.

Gift 1840 med änkan **Brita Andersdotter** f 1806 i Kocktjärnen, Rämnen, d 1875.

Gemensamma sonen Anders Persson f 1843 i Grythyttan.

Familjen kom från Grythyttan till Finnmyren 1853.

Brita Andersdotter hade sedan tidigare sonen **Johannes f 1831**.

Johannes f 1831 kom som 11-åring till Slätten för att sen flytta tillbaka 1847 till Grythyttan där föräldrarna fanns kvar. Ett år senare kommer han tillbaka och blir bosatt i Hästkullen och därefter i Vakerskogen 1851. Johannes tog tillnamnet Hedin 1858 samma år som han flyttade till Rångedala i Borås. Han står nu skriven som gårdfarihandlare.

Johannes ”Johan” gifter sig 1860 med Anna Erika Svensdotter f 1838 i Umeå.

De bosatte sig i Trehörningsjö, Örnsköldsvik och fick 3 barn.

Sonen **Anders Persson** f 1843 i Grythyttan, d 1909.

Gift 1873 med **”Finnmyr Maja”** Maria Jansdotter f 1844 i Mellanvakern, Järna.

Barn: Lovisa f 1874 Slätten d 1895. Ogift.

Stina f 1875 ” d 1876.

Ludvig f 1876 ” tog namnet Westerberg.

Finnmyr Maja avled 81 år gammal i Laxtjärn, men hon var fortfarande skriven i Slätten.

Ludvig f 1876 byter efternamn till Westerberg och flyttar till Stockholm 1894. Han var bosatt på Östermalm vid Kasernområdet Styrmannen nr.7 vid folkräkningen 1900.

Finnmyr Majas far var Jan Jansson f 1806 i Tyn, Säfsen och mor Lena Carlsdotter f 1814 i Mellanvakern, Järna socken. Maja hade sex syskon. Familjen var bosatta i Mellanvakern mellan åren 1843-1845 då de flyttade till Ärtberget i Äppelbo 1845-1848.

Familjen flyttade till Tyn 1848 där de står som inhysta hos Jan Janssons far, Jan Mattsson f 1777.

Finnmyr Maja var 20 år gammal när hon arbetade som piga i Hökberget i Säfsen. Hon fick sedan plats som piga vid Tyfors Bruk hos mästervärd Anders Adam Pollacks familj och 1868 flyttade hon hem till mor och far i Tyn. Hon träffade sin blivande make och även hennes syster Anna Elisabeth f 1847 stod redo att gifta sig i Säfsnäs. Det rustades till dubbelbröllop och den 20 juni 1873 gifter sig de båda systrarna. Maja och hennes make Anders Persson flyttar till Slätten samma år.

Maj 18 - 25 Juni 1	20 Juni	Bräuden Anders Persson i Skottar, Jerna Söken och Torpegarsdottern Maria Jansdotter i Thyeu (11:330) Han född 1843, hon 1844 1 ^a giftet.	Brädens fader, Torpegaren Jas. Jansson i Thyeu intygade Brädens döttycke, och han erhåller för egen del Lemnaden Ingen släktkip eger rum mellan Kontraktanten Jas. Jansson
Maj 25 Juni 1 - 8	20 Juni	Bräuden Jakob Wilhelm Hedval och Torpegarsdottern Anna Lisa Jansdotter i Thyeu 11:330. Han född 1846 - hon 1847 1 ^a giftet	Brädens och Brud begärde på en gång närvarande aktens öpenhet med hvarandra. Ingen släktkip förfinnas mellan Kontraktanten Jakob Hedval Anna Lisa Jansson

Finnmyr Majas bror skogvaktaren Johan Jansson Skater/Skator f 1838 i Ärtberget, Äppelbo, emigrerade med sina tre barn, efter hustruns död 1869, till N. Amerika omkring 1870-1875. Han hade tidigare varit skogvaktare i Ramsberg.

Hans musikaliska sida var troligen okänd för de flesta.

Citat från ett Föreningsbrev, Dalarnas Spelmansförbund 1998/99.

Rubrik: Johan Skators Polska. "Låten spelades mycket av en skogvaktare i Säfsnäs socken, vid namn Johan Skator, och benämndes därför av Florell som Johan Skators Polska."

Vid ett tillfälle hade Florell kommit in i en gård där några grannar voro församlade. Där hade spelats och pokulerats så att Johan Skator somnat av på en bänk. Ingen av de andra var något vidare spelkunniga, varför Florell ombads att spela. När han hållit på därmed en liten stund, började tårna på Skator att vicka i takt med musiken, och då han blev fullt vaken utbrast han:

- Var det inte det jag tyckte, att det var Korpilambs Gustaf som höll i stråken -".

(Olof Andersson i Svenska låtar)

"Korpilambs Gustaf" var den kände spelmannen Per Gustaf Florell f 1846 i Hjulsjö.

Sedan 1859 bosatt på Korpilambsbygget på Nås Finnmark.

Finnmyr Maja gick bort 1925 men Mottifesten på Järna Finnmark hölls på hennes gård åren 1943-1948. Eftersom hon var trädgårdsintresserad så hade hon en grönskande trädgård med bland annat många äppelträd och odlingar av olika slag. Man kan tänka sig att det var en vacker plats att fira festligheter som Mottifesten.

Finnmyr Majas farfars bror, Anders Matsson Siikainen f 1767 i Tyn, Säfsnäs, allmänt känd som trollkunnig.

Citat från C.A. Gottlund, Dagbok över hans resor på Finnskogarna år 1817, sid. 329.

"Jag begav mig genast att tala med Anders Mattsson Siikainen, hvilken de allmänt kallade Bisen, ty jag hade hört att han skulle vara en stor trollkarl, och kunna Runor".

Maja hade alltså starka skogsfinska rötter i släkten Siikainen och även Ronkainen, Pasainen, Hyryläinen och Puuroinen. Hon sägs ha varit "trollkunnig" och med den bakgrunden i den skogsfinska traditionen av stark tro på trolldom så hade hon kunskap om både magi och naturens läkekonst.

Finnmyr Majas låda med instrument för åderlåtning och koppning.

Koppglasen kunde förr även vara av horn.

Koppsnäppare/Skarifikator i mässing i vänstra facket hade ställbara klingor för att såren inte skulle bli så djupa.

Ivan Höök, Sågen berättar: *"Mor var dit och fick åder slagen då hon hade tandvärk. Minns mor hade fyra ränder på käken."*

Två foton av Alexandra Berg.

Finnmyr Maja hade även en kräftsten.

I äldre medicin användes kräftstenarna, hela eller i pulverform mot många sjukdomar.

Ibland hittar man en eller ett par stenar i kräftans mage, de är egentligen en kalciumreserv som ska bygga upp det nya skalet.